

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
ННІ «Академія мистецтва ім. С.С. Прокоф'єва»
Кафедра музичного мистецтва

СИЛАБУС КУРСУ

«Гармонія»

Освітній ступінь: бакалавр

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво

Освітньо-професійна програма: Музичне мистецтво. Вокал

Кількість кредитів: 4, 0

Рік підготовки, сем.: I курс (1, 2, семестри)

Компонент освітньої програми: обов'язкова

Дні занять: згідно розкладу

Мова викладання: державна

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по-батькові	Марченко Валерій Віталійович
Контакти	067 9922289
Робоче місце:	ННІ «Академія мистецтва ім. С. Прокоф'єва» ТНУ
Кафедра	кафедра музичного мистецтва
Посада	доцент

Презентація викладача

МАРЧЕНКО ВАЛЕРІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ

Заслужений діяч мистецтв України, доцент, доктор філософії, кандидат мистецтвознавства, композитор, аранжувальник.

Член національної спілки театральних діячів України і член національної Всеукраїнської музичної спілки. Лауреат багатьох міжнародних музичних фестивалів.

Творчий директор Молодіжного фестивалю мистецтв «Музична толока», директор фестивалю «Партнерське музикування» між містами побратимами, директор Всеукраїнських конкурсів «Бурштинові нотки», «Я люблю Україну», Міжнародного фестивалю «Музичний Регенсбург». Член міжнародного журі Дитячого фестивалю мистецтв «Літня магія» та «Ми – XXI сторіччя» (Албена, Болгарія), член міжнародного журі фестивалю дитячої і молодіжної пісні «Ноти приязні» (Хайновка, Польща), постійний член журі дитячого конкурсу естрадної пісні «Володимир» у Володимирі-Волинському. Визнаний переможцем відкритого рейтингу популярності міста Рівне «Гордість міста» як кращий композитор та аранжувальник (2003), як кращий дитячий композитор у м. Львові (2007 р.), нагороджений відзнаками обласної ради та міськвиконкому, грамотою 43-го президента США Біла Клінтона.

В авторському доробку: симфонічні і камерні твори, дитяча опера «Алі Баба і 40 розбійників», мюзикл «Коза-Дереза» (за мотивами опери М. Лисенка), музика до 17 вистав, до 6 фільмів, камерні твори, більше 300 пісень.

Презентація курсу

Дана програма є мистецьким курсом, в опануванні якого студент повинен: розвинути творчий потенціал можливостей свого світосприйняття та визначити/збагатити власну індивідуальну манеру виконавства; сформувати креативне мислення, естетичний смак, фахове усвідомлення; удосконалювати перспективу професійного зростання.

Дисципліна впроваджується відповідно до вимог сучасності та змін, що відбулися у світовому виконавстві за останні роки у вищих навчальних закладах за специфікою професійної підготовки студентів даного художнього напрямку.

Опис курсу

Навчальна дисципліна «Гармонія» складається з двох змістових модулів: модуль 1: Гармонія як тип музичного мислення. Процес збагачення тональності. Дисонуючі акорди в умовах діатоніки і хроматики та модуль 2: Системи міжтональних співвідносин. Неакордові звуки. Шляхи еволюції звуковисотних систем.

Через вивчення змістового модуля 1. **Гармонія як тип музичного мислення. Процес збагачення тональності. Дисонуючі акорди в умовах діатоніки і хроматики** забезпечуються удосконаленням таких загальних і фахових компетентностей як - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

Через вивчення змістового модуля 2. : **Системи міжтональних відносин. Неакордові звуки. Шляхи еволюції звуковисотних систем** забезпечуються удосконаленням загальних і фахових компетентностей - здатність працювати автономно, здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва, здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва, здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Формування зазначених компетентностей дозволяє удосконалити універсальні навички здобувачів освіти шляхом розширення та поглиблення знань в сфері фахової майстерності у оволодінні теоретичними знаннями щодо формотворчого значення гармонії, набуття розуміння функціональної тонально-гармонічної логіки в музичній будові, опанування техніки голосоведення та набуття навичок гармонічного аналізу музичних творів.

Мета навчання

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;

ПРН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію;

ПРН 9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору);

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурноісторичні знання з музичного мистецтва.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН 4	ПРН 4	ПРН 9	ПРН 6
ЗК 6. Здатність до	ПРН 9	ПРН 4	ПРН 9	ПРН 6

міжособистісної взаємодії.				
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)				
ФК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	ПРН 4	ПРН 4	ПРН 6	ПРН 15
ФК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	ПРН 9	ПРН 9	ПРН 9	ПРН 15
ФК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.	ПРН 9	ПРН 4	ПРН 9	ПРН 15

Обсяг курсу

Види навчальних занять	Кількість годин (кредитів)	Форми поточного та підсумкового контролю
Лекції	20	письмове опитування (5-7 хвилин) у формі простих або тестових питань.
Практичні заняття	20	публічний виступ на практичному занятті; експрес-опитування.
Самостійна робота	80	опрацювання лекційного матеріалу, робота з навчальною літературою; підготовка до тестувань за лекційним матеріалом; виконання завдань до практичних занять; виконання завдань у системі дистанційного навчання
Всього	120 годин (4 кредитів)	

Організація навчання

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
		лек.	прак.	сем.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Розділ I. Гармонія як тип музичного мислення. Процес збагачення тональності. Дисонуючі акорди в умовах діатоніки і хроматики					
Тема 1. Гармонія та звуковисотність.		2	2		8
Тема 2. Акорди та їх класифікація. Тризвуки з оберненнями.		2	2		8
Тема 3. Септакорди та нонакорди.		2	2		8
Тема 4. Альтеровані акорди субдомінантової та доміантової груп.		2	2		8
Розділ II Системи міжтональних відносин. Неакордові звуки. Шляхи еволюції звуковисотних систем.					
Тема 1. Відхилення та модуляції у тональності I ступеню спорідненості.		1	1		2
Тема 2. Поступова модуляція у віддалені		2	2		8
Тема 3. Енгармонічна модуляція.		2	2		8
Тема 4. Неакордові звуки.		2	2		8
Тема 5. Органний пункт (педаць		1	1		2
Тема 6. Мажоро-мінор і міноро-мажор. Розвиток теорії спорідненості тональностей		2	2		8
Тема 7. Еліпсис. Еволюція тональної системи		2	2		8
Усього годин		120	20	20	80

Організація самостійної роботи студентів

Тематика для практичних завдань та самостійної роботи

Тема 1. Гармонія та звуковисотність. Мелодична фігурація в гармоні

Тема 2. Акорди та їх класифікація. Тризвуки з оберненнями

Тема 3. Септакорди та нонакорди

Тема 4. Альтеровані акорди субдомінантової та доміантової груп.

Тема 5. Відхилення та модуляції у тональності I ступеню спорідненості.

Тема 6. Поступова модуляція у віддалені тональності

Тема 7. Енгармонічна модуляція.

Тема 8. Неакордові звуки

Тема 9. Органний пункт

Тема 10. Мажороміно́р, міно́ро-мажор. Розвиток теорії спорідненості тональностей

Тема 11. Еліпсис. Еволюція тональної системи.

Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання: оцінюється за 100-бальною шкалою. Робота здобувача впродовж семестру/екзамен - 73/27

	Види робіт здобувача	Оцінка
1.	Контроль на лекційних заняттях: заповнення конспекту з теми у відповідності до презентації, участь в обговоренні теоретичних питань лекції (1 бал за тему, 11 тем).	0-12
2.	Усна доповідь: публічний виступ на практичних заняттях. Участь в експрес-опитуванні: коротка відповідь під час обговорення теми на практичному занятті (ПЗ: 0-2балів за тему, 11 тем).	0-24
3.	Самостійне виконання завдань на сайті дистанційної освіти: - індивідуальне завдання № 1 (0-3 бали); - індивідуальне завдання № 2 (0-3 бали); - індивідуальне завдання № 3 (0-3бали); - індивідуальне завдання № 4 (0-3 бали); - індивідуальне завдання № 5 (0-3бали); - індивідуальне завдання № 6 (0-3 бали); - індивідуальне завдання № 7 (0-3 бали); - індивідуальне завдання № 8 (0-3 бали);	0-37
5.	Виконання завдань.	0-27
	Всього	0-100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою закладу освіти / Institutional grade	За національною шкалою / According to the national grade	Шкала ЄKTC / ECTS grade	
		Оцінка / Grade name	Визначення / Evaluation criteria
90–100	Відмінно / Excellent	A	<i>відмінно</i> – відмінні знання з охопленням додаткового матеріалу, виявлення високого рівня компетенції / <i>excellent</i> - excellent knowledge including the knowledge of supplementary material, be able to demonstrate a high competence level
80–89	Добре / Good	B	<i>дуже добре</i> – вище середнього рівня з кількома несуттєвими помилками / <i>very good</i> - above average with some minor errors

75–79		C	<i>добре</i> – в цілому правильно з незначною кількістю помилок / <i>good</i> - correct in general though may make a few errors
66–74	Задовільно / Satisfactory	D	<i>задовільно</i> – непогано, але зі значною кількістю недоліків / <i>good enough</i> - not bad but with numerous errors
60–65		E	<i>достатньо</i> – виконання задовольняє мінімальні критерії / <i>passing grade</i> - meets minimum criteria
30–59	Незадовільно з можливістю повторного складання / Fail, retake is allowed	FX	<i>незадовільно</i> – потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки / <i>failure</i> - mandatory extra work is required to get a passing grade
0–29	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом / Fail, refresher course is mandatory	F	<i>незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу / <i>total failure</i> - further hard work is required with compulsory refresher course

Умови допуску до підсумкового контролю з «Гармонії»:

1. Участь в обговоренні теоретичних питань або їх відпрацювання;
2. Самостійне виконання практичних завдань через систему дистанційного навчання;
3. Публічний виступ на практичних заняттях або їх відпрацювання;
4. Роботу здобувача освіти впродовж семестру оцінено не менше, ніж на 37 балів.

Критерії оцінювання кожного (деяких найбільш важливих) з видів робіт (бажано, та не обов'язково) в довільній зрозумілій формі

Вид завдання	Критерії оцінювання
Контроль на лекційних заняттях: заповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні теоретичних питань лекції.	1 бал - активність здобувача освіти на лекції, заповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні питань теоретичних питань лекції, вірні відповіді на запитання викладача.
Публічний виступ на практичних заняттях.	1-2 бали - здобувач освіти отримує за активну роботу на практичному занятті: <ul style="list-style-type: none"> - підготовленість домашніх завдань до початку ПЗ; - обов'язковий виступ, публічний захист завдань; - активність в ході виконання завдань;

	<ul style="list-style-type: none"> - участь в обговоренні питань ПЗ; - рецензування відповідей інших студентів.
Самостійне виконання завдань на сайті дистанційного навчання.	3-4 балів - всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер; перевірені викладачем в дистанційному режимі.

Рекомендована література

1. Асеев І. Збірник задач з гармонії. Київ, Музична Україна, 1983.
2. Вознюк. П. Т., Поляковська С. П. Гармонія : Навчально-методичний посібник. К.: Музична Україна, 2018. – 144 с.
3. Завісько Н. З., Лемішко М. М. Гармонія. Ч. 2. Хроматика. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2016. – 216 с.
4. Калашник П., Безмаков Л. Мелодії для гармонізації. Київ, Музична Україна, 1982.
5. Лемішко Л. Гармонія. Ч. 1. Діатоніка.: Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2010. – 224 с.
6. Сисак Л. М. Практичні поради з вивчення гармонії.: Методичні рекомендації. Вінниця: Нова книга, 2012. – 88 с.
7. Скорик М. Структура і виражальна природа акордики в музиці ХХ ст. / М. Скорик. К.: Музична Україна, 1983. – 160 с.
8. Alex Ulanowsky. Harmony 4. Berklee college of music, 1988.
9. Barrie Nettles., Harmony 1, 2, 3. Berklee college of music, 1987.

Політика курсу

Відвідування є важливим компонентом вашого курсу з огляду на складність дисципліни.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.

Переоцінка завдань можлива упродовж тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри упродовж тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи студентів можлива упродовж тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Мобільні пристрої на заняття використовуються лише з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії. Під час аудиторних занять студентам дозволяється за потреби виходити з аудиторії, брати з собою та використовувати безалкогольні напої.

Форма контролю: залік.